

یکصد معمار، یکصد انتخاب

نشست هفتم: ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ خورشیدی
موزه هنرهای دینی امام علی (ع)

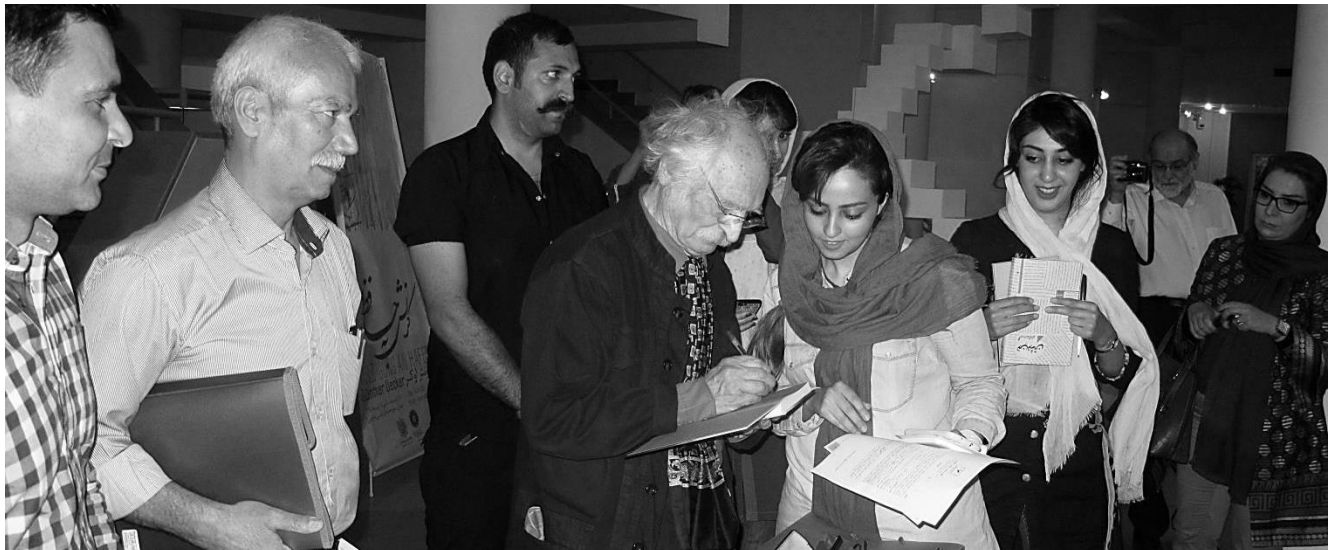
گزارش چهل و سوم

«جمع بندی نشست هفتم»

نخستین نشست «یکصد معمار، یکصد انتخاب» در سال ۱۳۹۵ خورشیدی، که هفتمین نشست از کل برنامه است، روز ۲۲ اردیبهشت ماه از ساعت ۱۶ تا ۱۸/۳۰ در سالن آمفی تئاتر موزه هنرهای دینی امام علی (ع) برگزار شد. طبق معمول، مشتاقان برنامه، در همان دقایق اول سالن را پر کردند و برنامه بدون هیچ تاخیری، راس ساعت ۱۶ شروع شد. این نشست، تفاوت آشکاری با نشست های پیشین داشت: محمود دولت آبادی، رمان نویس و داستان پرداز بزرگ ایران، میهمان ویژه برنامه بود. قرار بر این شده در نشست های سال ۹۵، در هر جلسه چهره ای شاخص از حوزه های هنری و فرهنگی مرتبط با معماری به عنوان میهمان ویژه دعوت شوند و استنتاج و قصه خود از معماری راه، البته نه بصورت مصداقی، به معماران و دانشجویان ارائه کند. حضور محمود دولت آبادی در نشست هفتم، طلایه مبارک این تصمیم بود.

محمود دولت آبادی در این نشست، معماری را هنر پایه نامید: «از آن جا که هنر با نیاز سروکار دارد و با نیازها بوجود می آید، و معماری با پایه ای ترین نیاز انسان، سرپناه، ارتباط دارد، پس هنر پایه است». او اعتقاد دارد «معماری انسان را پناه می دهد». محمود دولت آبادی، با خواندن قطعه ای از رمان پرشکوه «کلیدر» که داستان ساخته شدن یک رباط بود، تصویری از آن و خیال پشت سر ساخته های معماری را بیان کرد. سخنان او شدیداً مورد استقبال حضار قرار گرفت.

در اقدامی مبتکرانه، پنج نسخه از آخرین کتاب دولت آبادی، بنی آدم، که قبلاً تهیه شده بود، به درخواست مدیر پروژه توسط دولت آبادی امضا شد و بصورت قرعه کشی به پنج نفر از حضار اهدا شد که خاطره ای از حضور او در میان مخاطبین برنامه باشد.

در این نشست، فیلمی کوتاه از آخرین دیدار با مهندس سیدمحسن میرحیدر (۹۵/۰۲/۱۵) پخش شد و مدیر پروژه ضمن یادآوری آثار و ارزش‌های مهم این چهره معتبر معماری ایران، از حضار خواست به احترام ایشان بایستند و تشویق کنند.

آثار معرفی شده

سفارت ایران در توکیو، اثر «حسین شیخ زین‌الدین»، با معرفی علی اعطا
مهم‌ترین ویژگی اثر، به باور اعطا، رابطه بین فرهنگ میهمان (ایران) و فرهنگ میزبان (ژاپن) در این بنا است. معمار در کنار استفاده از فرم‌ها و عناصر جهانی، نشانه‌هایی از معماری و فرهنگ ایرانی را هم در بنا کاشته‌است. از رنگ کاهگلی بخشی از داخل بنا تا فرهنگ میزبانی معماری ایران در فضاهای دعوت‌کننده. اثری فاخر و جهانی با نشانه‌های ایرانی.

خانه‌موزه پرویز تناولی، اثر «کامران دیبا»، با معرفی مهرداد زواره محمدی
به گفته معرف، این تنها اثر از حوزه بناهای غیرعمومی کامران دیبا است. اثری است کاملاً مخاطب‌محور که دقیقاً متناسب با نیازها و سلیقه‌های کارفرما، که خود هنرمندی یگانه است، طراحی و اجرا شده‌است. در این‌جا نیز مثل تمام آثار دیبا، توجه ویژه به زمینه و محیط، همراه با ظرایف معماری در داخل و بیرون بنا کاملاً محسوس است.

ساختمان دائره‌المعارف بزرگ اسلامی، اثر «مهندسان مشاور هرمپی»، با معرفی اردشیر سیروس
سیروس با ذکر مقدمه‌ای از تاریخ فلسفه و اندیشه و آرزوی بوعلی سینای بزرگ برای داشتن کتاب‌خانه‌ای درخور، این اثر را واجد ارزش‌های مهمی در معماری معاصر دانست که گردش آزاد در فضاها، هندسه ایرانی و ترکیب‌بندی مناسب فضاها با این هندسه، حجم فاخر و اجرای زیبا از آن جمله‌اند.

تالار وحدت، اثر «اوژن آفتاندلیان»، با معرفی حبیب‌الله شیبانی
شیبانی که خود از هنرجویان نخستین گروه‌های باله کشور در سال‌های پیش از انقلاب است، با یادآوری حال و هوای آن سال‌ها که حکومت دنبال آراستن شهر و کشور با مظاهر هنرهای جهانی بود، به ویژگی‌های بنا پرداخت که بیرون و نمایی کاملاً مدرن و ساده دارد ولی در داخل دل در تزیینات و شکوه تاریخی، از هخامنشیان تا گنبد شیخ لطف‌الله بسته.

خانه شریفی‌ها، اثر «علی‌رضا تغابنی»، با معرفی فرشاد فرهی
فرهی معتقد است باید معمار «سبک و مهر خود را پیدا کند» و اثری یگانه بسازد. خانه شریفی‌ها با تحرک ویژه خود در نما و حجم، اثری است که بازتابی بین‌المللی هم دارد و از این نظر شایسته توجه ویژه است. او سابقه این بنا را با

اثری از «رم کول هاوس» سنجید و اعلام کرد تعابنی با این اثر خط زیبایی شناختی ویژه خود را یافته‌است.

خانه افشار، اثر «علی اکبر صارمی»، با معرفی سیروس مهراندیش

این شاید نخستین اثر مهم علی اکبر صارمی است که در عین ایرانی بودن، کاملاً مدرن است. اثری مخاطب‌محور که بدون هیچ تزئین و آرایشی ساخته شده و تمام زیبایی‌اش بخاطر ترکیب حجمی زیبا و هم‌نوائی فضاهای نیمه‌باز و بسته است. این اثر نشانه‌ای روشن از نفوذ تفکر مدرن در معماری داخلی، نما و حجم بیرونی است و در عین حال ایرانی و خودمانی است.

خانه مادر بزرگ، اثر «سپیده لامعی»، با معرفی سید محسن میردامادی

اثری از معماری شایسته و ارزنده، و متأسفانه کم‌تر شناخته‌شده، که «انگار از زمین روئیده شده‌است». نمایش فصل‌هایی از مراحل ساخت بنا نشان می‌داد چگونه اثر به تدریج زاده می‌شود. میردامادی معتقد است این اثر کوچک، در عین حال معتبر و با ارزش، نمونه‌ای مجسم از معماری معاصر ایران است که بی هیچ پیرایه و زیوری بهترین فضا را آفریده‌است.

سرای پدری، اثر «محمد رضا قدوسی، پارسا اردم»، با معرفی نشید نییان

این اثر، در حقیقت، توسعه خانه‌ای قدیمی در خوانسار است. معمار کوشیده ضمن احترام به خانه قبلی که قدمتی هفتادساله دارد، اثری بسازد که با نیازهای امروز سازگار است و آرامش و آسایش لازم را به ارمغان می‌آورد. آن گونه معماری‌ها است که می‌توان منظرهای زیادی از گوشه و کنار آن را قاب گرفت و لذت برد. سادگی و زیبایی مهم‌ترین ویژگی بناست.

مخاطبین و آثار

- ۱- دائرةالمعارف بزرگ اسلامی ایران، اثر مهندسان مشاور هرم‌پی ۹۵/۷۲ امتیاز
- ۲- سرای پدری، اثر محمد رضا قدوسی ۸۵/۹۶ امتیاز
- ۳- خانه‌موزه پرویز تناولی، اثر کامران دیبا ۸۲/۸۵ امتیاز
- ۴- خانه افشار، اثر علی اکبر صارمی ۷۸/۹۵ امتیاز
- ۵- خانه شریفی‌ها، اثر علی رضا تعابنی - «مشاوره دیگر» ۷۵/۳۵ امتیاز
- ۶- تالار وحدت، اثر اوژن آفتاندلیان ۷۴/۶۰ امتیاز
- ۷- خانه مادر بزرگ، اثر سپیده لامعی ۷۴/۳۳ امتیاز
- ۸- سفارت ایران در توکیو، اثر حسین شیخ زین‌الدین ۷۳/۷۲ امتیاز

مخاطبین در «نظرنامه»

در این نشست، طبق روال، از مخاطبان پرسیده شده بود، آیا در نشست‌های قبلی شرکت داشته‌اند. ۵۲ درصد پاسخ مثبت داده‌اند، ۳۲ درصد گفته‌اند نخستین بار است شرکت می‌کنند و ۱۶ درصد پاسخ نداده‌اند. به عبارتی دیگر، این برنامه توانسته مخاطبین خاص خود را داشته‌باشد.

خوشحال کننده است که نظرنامه‌ها توسط مخاطبین پر می‌شوند و مدیریت پروژه می‌تواند بازخورد برنامه را بسنجد و راه را درست‌تر پیش‌رود. روال برنامه این نیست که به این نظرات پاسخ داده‌شود. قرار بر انتشار آن‌ها بصورت خلاصه است تا رابطه بین برنامه و مخاطب مستمر باشد. با این حال شاید لازم باشد به چند نکته اشاره شود که به نوعی پاسخی به برخی اظهارنظرها است.

این برنامه نه ادعا و نه توان آن را دارد که «تاریخ معماری» را بنویسد یا «نقد معماری» باشد. چنین هدفی در کار نیست. تنها و تنها هدف برنامه نشان دادن متر و مقیاس‌های معماری شاخص معاصر ایران در قالب معرفی اثر است. دنبال زیبایی‌ها هستیم نه نقد آثار، چه برسد به نمایش و برجسته کردن زشتی‌ها. ما دنبال کار روزنامه‌ای نیستیم.

نکته دوم این است که نمی‌توانیم به خواست عزیزان مخاطب، تعداد معماران را کم کنیم تا زمان لازم برای ارائه آثار بیشتر شود. بالاخره این یک پروژه است و هر پروژه هم زمان‌بندی منطقی خود را دارد. ما مناسب و منطقی نمی‌دانیم این پروژه بیش از حد زمان بر شود. باید در فرجه‌ای مشخص (که با احتساب ایام مفید و غیرمفید سال، بیش از یک سال می‌شود) به اتمام برسد. از سوی دیگر، تجربه همین نشست‌ها نشان می‌دهد ده دقیقه زمان کاملاً مناسب و کافی برای ارائه یک اثر است اگر ارائه هنرمندانه و حرفه‌ای باشد و حواشی نداشته‌باشد.

مخاطبین ما گفته‌اند:

- × باغ‌موزه قصر خیلی فضای بهتری برای برگزاری مراسمی با این شان و منزلت بود.
- × لطفاً مکان‌هایی که برای این نشست انتخاب می‌کنید، کمی بزرگ‌تر باشد. و اگر امکان دسترسی به مکان نیست، از همه طرق بررسی و اطلاع‌رسانی کنید.
- × لطفاً در صورت امکان پروژه‌های بی‌ارزش را معرفی کنید به این دلیل که جوانان معمار با بی‌ارزشی (زشتی‌ها) آشنا شوند.
- × به نظر این جانب انجمن معماری ترتیبی اتخاذ فرمایند و بودجه‌ای از دولت گرفته و محلی را خریداری و جایگاه همیشگی برای معماران استان و کشور درست کنند تا در این محل آثار خود را ارائه دهند که مجموعه و سازمانی برای پیشرفت معماری می‌شود.
- × بسیار عالی بود و مفید و پر محتوا.

- × مدارک و مستندات ارائه شده در جلسه به صورتی در اختیار افراد قرار گیرد. یا در سایت آپلود شود، یا در محلی ارائه شود. ممنون و سپاسگزار از زحمات شما.
- × کمبود وقت باعث از دست رفتن بعضی اطلاعات مهم برخی از بناها شد.
- × اگر در مکان و ظرفیت مکان برگزاری تجدیدنظر شود بهتر است و شاید بهتر باشد تعداد بناهای معرفی شده در هر جلسه کمتر و زمان پردازش به آن‌ها بیشتر شود.
- × تعداد معماران کم و وقت معماران زیاد شود.
- × سالن نمایش برای افراد حاضر مناسب نیست.
- × تشکر می‌کنم برای ایده خوب دعوت از میهمان ویژه، خصوصا آقای دولت‌آبادی.
- × جناب آقای داراب دیبا در جمع حضور نداشتند. اگر امکان دارد در نشست بعدی به حضورشان مفتخر شویم. تمام این مجموعه از میهمانان و معماران و آثار معرفی شده، همه چیز، بسیار برنامه‌ریزی شده و قابل ستایش است. با تشکر از گردآوردگان این نشست.
- × لطفا در مورد سبک‌های جدید و معماران جوان ایران هم برنامه‌هایی تدارک ببینید.
- × لطفا در خصوص مکان جلسات تجدید نظری داشته‌باشید و همچنین زمان جلسات، که در اوج ترافیک تهران می‌باشد. لطفا فرهنگسرای ارسباران و اندیشه را بررسی کنید زیرا فضای بزرگتری دارند و همچنین جا برای پارک ماشین دارند.
- × دعوت از میهمانان ویژه (غیر معمار) حرکت بسیار خوبی است.
- × محمود دولت‌آبادی عالی بود. ممنون و خدا قوت.
- × در صورت امکان، نسبت به توسعه مکان اقدامی شود.
- × تشکر از زحمات بسیار زیاد و آرزوی موفقیت و تداوم.
- × با تشکر از زحمات جناب میرباقری (!) و همچنین گروه دوران تحول. در پروژه‌ها در حال حاضر رابطه میان هنرهای جسمی، هنر و .. دیده نمی‌شود. صرف داشتن نماهای خاص به منبع اقتصادی و سرمایه اهمیت دارد. بخصوص با توجه به میهمان برنامه جناب آقای دولت‌آبادی.
- × بسیار بسیار عالی. سپاسگزارم از حضور استاد دولت‌آبادی. امیدوارم باز هم این خوبان در این جمع حضور یابند.
- × چه خوب می‌شد اگر با توجه به وقت محدود برنامه، تعداد آثار معماری هر جلسه به پنج کاهش یابد. چرا که هم وقت به معرفی همه خواهد رسید و هم هر اثری که معرفی می‌شود زمان کافی برای دلایل انتخاب نیز می‌رسد.

× پروژه «کتاب برای کتاب» هرچند ایده بسیار خلاقانه و مفیدی است، لیکن نحوه اجرای آن چنگی به دل نمی‌زند. چه بهتر بود یک ساعت قبل از شروع هر نشست «کتاب برای کتاب» را اجرا کنید.

× دعوت کردن از محمود دولت‌آبادی واقعا عالی بود.

× متأسفانه در همه برنامه‌ها امکان حضور نداشتیم ولی در برنامه‌هایی که برگزار شده، معمولا معماران جوان‌تر ارائه قوی‌تری دارند. شاید بهتر باشد معماران پیشکسوت توجه بیشتر نمایند، بخصوص در مدیریت زمان و نوع پرزنتیشن.

بهرروز مرباغی / مدیر پروژه - ۱۳۹۵/۰۲/۲۵